

POSTANOWIENIE

17 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 17 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego
w Rawiczu
przeciwko R. H.
o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,
na skutek skargi kasacyjnej R. H.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 30 sierpnia 2022 r., I ACa 916/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od R. H. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego kwotę 5 400 zł (piec tysięcy czterysta
złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu
świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia
doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanej do dnia zapłaty;**

**III. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa brakującą opłatę
od skargi kasacyjnej, od obowiązku uiszczenia której skarżąca
została zwolniona.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 sierpnia 2022 roku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy (pkt. 1) i zasądził od pozwanej na rzecz powoda koszty postępowania apelacyjnego (pkt. 2.).

Wyrok ten został w całości zaskarżony skargą kasacyjną przez pozwaną, która wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniła przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wobec oczywistego naruszenia przez sądy orzekające w sprawie art. 527 k.c.

Skarb Państwa reprezentowany w niniejszym postępowaniu przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej - w odpowiedzi na skargę wnioś o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a w razie nieuwzględnienia tego wniosku – o jej oddalenie. W przypadku każdego z tych rozstrzygnięć złożył wniosek o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga pozwanej nie kwalifikuje się do merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 389⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione dopiero w razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek określonych w tym przepisie. Zgodnie z nim Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,

zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Odnosząc się do powołanej przez skarżącą oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

Skarżąca nie spełniła powyższych wymagań.

W ocenie Sądu Apelacyjnego analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadziła do wniosku, że zostały spełnione wszystkie przesłanki uznania zakwestionowanej przez powoda czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną wobec niego. Skarżąca nie godząc się z powyższą konstatacją –

przedstawiła jedynie własną ocenę rozstrzygnięcia. Samo zaprezentowanie odmiennej niż przyjęta przez Sąd Apelacyjny oceny prawnej okoliczności sprawy przez skarżącą nie stanowi jednak o wykazaniu oczywistej zasadności skargi w rozumieniu art. 389⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca nie przedstawiła skutecznie argumentów, dla których można uznać, że wskazane przez nią naruszenia przepisów prawa materialnego miały charakter kwalifikowany, widoczny bez potrzeby głębszej analizy. Nie wykazała też skutecznie, że oczywiste naruszenie przepisów prawa w sprawie doprowadziło do wydania nieprawidłowego orzeczenia.

W odniesieniu do prezentowanej przez skarżącą oceny prawnej, na której miałyby zasadzać się owa oczywista zasadność skargi, wskazać trzeba, że skutecznemu zaskarżeniu skargą pauliańską podlegają jedynie te czynności prawne, wskutek których osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową (por. postanowienie SN z 10 listopada 2022 roku, I CSK 4192/22). Korzyść osoby trzeciej może polegać na nabyciu określonego prawa majątkowego lub zwolnieniu ze zobowiązania. Nie ma przy tym znaczenia, czy prowadząca do pokrzywdzenia wierzyciela czynność dłużnika z osobą trzecią ma charakter nieodpłatny czy odpłatny, a nawet wzajemny oraz czy wynika z wcześniejszego zobowiązania. Korzyścią majątkową osoby trzeciej jest także korzyść uzyskana w wyniku spełnienia własnego świadczenia z umowy wzajemnej, np. gdy w zamian za rzecz nabytą od dłużnika osoba trzecia płaci cenę odpowiadającą wartości rynkowej tej rzeczy. W konsekwencji korzyścią majątkową w rozumieniu art. 527 k.c. jest nabycie przez osobę trzecią prawa majątkowego, przedstawiającego pewną wartość, tak jak w realiach niniejszej sprawy - nabycie własności nieruchomości.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o *Prokuraturii* Generalnej Skarbu Państwa (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 762 z późn. zm.) i przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.).

[SOP]

[ms]